

Joensuun Urheilusukeltajat ry
TURVALLISUUSSUUNNITELMA

PÄIVITYSVERSIO 2.0

SISÄLTÖ

1 TURVALLISUUSSUUNNITELMA.....	4
5.2.2010.....	5
24.2.2016.....	5
2 joensuun urheilusukeltajat ry	6
2.1 Joensuu Urheilusukeltajat ry:n yhteystiedot:	6
3 joensuun urheilusukeltajat ry:n toiminnan vaaratekijät, niiden vaikutukset ja toimenpiteet onnettomuuksissa	7
3.1 KOULUTUSTOIMINTA	7
3.1.2 Riskit	7
3.1.3 Riskien minimointi.....	8
3.2 SUKELLUSTAPAHTUMA	8
3.2.1 Toiminnan kuvaus	8
3.2.2 Sukellustapahtumien riskitekijät	9
3.2.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	9
3.3 KILPAILUTOIMINTA.....	10
3.3.1 Kilpailutoiminnan riskitekijät	10
3.3.2 Riskitekijöiden minimointi	10
3.4 JUNIORITOIMINTA	10
3.4.1 Junioritoiminnan vaaratekijät.....	10
3.4.2 Vaaratekijöiden minimointi	11
3.5 SEURAN KESÄMÖKKI - HÄIKÄNNIEMEN TOIMINNOT	11
3.5.2 Häikänniemen riskitekijät	11
3.5.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	12
3.5.4 Toiminta vahingon sattuessa	12
3.6 VAPEPA	13
3.6.1 Kuvaus Vapepa toiminnasta.....	13
3.6.2 Vapepa tehtävä.....	13
3.6.2.1 Sukeltaja Vapepa tehtävässä	13
3.6.3 Vapepa tehtävien erityispiirteet.....	14
3.6.3.1 Vapepa tehtävään osallistujat ovat vaitiolovelvollisia tapahtumasta.	14
3.6.3.2 Korvaukset	14
3.6.4 Tehtävän jälkipuinti	14
3.7 ESITTELYSUKELLUKSET	15
3.7.1 Toiminnan kuvaus	15
3.7.2 Esittelysukelluksen riskitekijät	15
3.7.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	15

3.8 YLEISÖTAPAHTUMAT	16
3.8.1 Toiminnan kuvaus	16
3.8.2 Yleisötapahtumien riskitekijät	16
3.8.3 Riskien ennaltaehkäisy	17
3.9 TALKOOTOIMINTA.....	17
3.10 KALUSTO	17
3.10.1 Toiminnan kuvaus	17
3.10.2 Laitteet ja välineet	17
3.10.2.1 Perusvälineet	17
3.10.2.2 Laitepaketit.....	18
3.10.2.3 Kompressorit	18
3.10.2.4 Muut harrastustoimintaan liittyvät välineet	19
3.10.3 Kaluston riskitekijät	19
3.10.4 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen.....	20
3.11 UIMAHALLI	20
3.12 VAPAASUKELLUS	21
3.12.1 Vapaasukelluksen riskitekijät	21
4 TIEDOTTAMINEN ONNETTOMUUKSISSA	21
5 liitteet.....	22

1 TURVALLISUUSSUUNNITELMA

Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena on ennaltaehkäistä onnettomuuksien syntymistä sukellustapahtumissa sekä Joensuun Urheilusukeltajat ry:n muussa toiminnassa. Turvallisuussuunnitelma kuuluu osana Joensuun Urheilusukeltajat ry:n tavoitteeseen turvallisemmasta harrastustoiminnasta.

Tämä turvallisuussuunnitelman ovat laatineet Joensuun Urheilusukeltajat ry:n vastuhenkilöt sekä muut mahdolliset asiantuntijat, jotka ovat selvittäneet oman vastualueensa riskitekijät sekä ennaltaehkäisemiskeinot.

Turvallisuussuunnitelman hyväksyy Joensuun Urheilusukeltajat ry:n hallitus, ja suunnitelma tarkastetaan ja päivitetään vuosittain uudessa hallituksessa. Turvallisuussuunnitelman päivitykset ja tarkastukset merkitään turvallisuussuunnitelmaan.

Hyväksytty turvallisuussuunnitelma saatetaan jokaisen Joensuun Urheilusukeltajat ry:n jäsenen tietoon lisäämällä turvallisuussuunnitelma seuran internet-sivuille. Internet-sivuille lisäämisestä tiedotetaan jäsenille seuratiedotteessa.

2 JOENSUUN URHEILUSUKELTAIJAT RY

Lajeina seurassa ovat laitesukellus, uppopallo, vapaasukellus ja junioritoiminta. Lisätietoja eri lajeista löytyy seuran nettisivuilta.

2.1 Joensuu Urheilusukeltaijat ry:n yhteystiedot:

Seuran vastuhenkilöt ja voimassa olevat yhteystiedot ovat seuran nettisivuilla.

Vastuuhenkilöitä ovat

- Puheenjohtaja
- Varapuheenjohtaja
- Hallituksen jäsenet
- hallituksen päättämät muut vastuuhenkilöt.

3 JOENSUUN URHEILUSUKELTAIJAT RY:N TOIMINNAN VAARATEKIJÄT, NIIDEN VAIKUTUKSET JA TOIMENPITEET ONNETTOMUUKSISSA

3.1 KOULUTUSTOIMINTA

3.1.1 Koulutustoiminnan kuvaus

Koulutustapahtuma on Joensuun Urheilusukeltaijat ry:n järjestämä koulutustilanne, jossa koulutetaan sukeltajia tai sidoshenkilöitä /-ryhmiä sukellukseen tai läheisesti sukellukseen liittyvällä kurssilla. Koulutustapahtumassa voi olla mukana seuran jäseniä, ei seuraan kuuluvia, sukeltavia ja ei sukeltavia osanottajia.

Koulutettavien koulutus- ja kokemustaso voi olla hyvin vaihteleva.

Koulutustapahtuma voidaan järjestää sisätiloissa, maastossa, vedessä tai jossakin erillisessä kohteessa tai näiden yhdistelmissä.

Koulutustapahtumassa kouluttajina toimivat liiton määräysten ja ohjeiden mukaan hyväksytyt kouluttajat, heille suoduin oikeuksin ja velvollisuuksin. Lisäksi kouluttajina voi toimia muita alansa ammattilaisia ja erikoisosajia.

Koulutustapahtumissa noudatetaan turvallisuudesta tinkimättä hyvää koulutustapaa ja -moraalia, Sukeltajaliiton [määräyksiä, koulutusohjetta ja turvamääräyksiä](#), kulloinkin käytössä olevan koulutusjärjestelmän koulutusohjeita sekä [Suomen lakia](#) ja asetuksia.

3.1.2 Riskit

Koulutustoiminnan **erikoisriskeinä** on pidettävä koulutuksessa tehtävät sukellukset, usein koulutuksessa tehtävät harjoitteet ja sukellukset ovat taitotasoltaan ja vaatimuksiltaan koulutettavan osaamistason ylärajoilla ja ne tapahtuvat uusissa vieraisissa olosuhteissa ja uusissa syvyyksissä. Käytössä voi olla myös uusia opeteltavia varusteita, mikä osaltaan lisää riskejä.

3.1.3 Riskien minimointi

Riskejä pyritään minimoimaan riittävällä koulutettavien harjoittamisella ja varmistamalla koulutettavien tiedot ja taidot ennen vaativien allas- ja avovesiharjoitteiden tekemistä.

Koulutustapahtuman suunnittelussa ja järjestämisessä

- noudatetaan kaikkia voimassa olevia määräyksiä ja pidetään niistä järkähtämättä kiinni
- huolehditaan, että koulutustapahtumassa on riittävästi ko. koulutustapahtuman vaatimustason täyttäviä kouluttajia ja ohjaajia
- huolehditaan, että koulutustapahtumassa on pelastus- ja turvajärjestelyt riittävän korkealla tasolla
- valvotaan koulutustapahtumaa siten, että koulutettavat eivät osaamattomuudellaan, varomattomuudellaan, tietämättömyydellään, kokemattomuudellaan tms. aiheuta tarkoituksellisesti, tahtomattaan tai ajattelemattomuuttaan itseään, muita koulutettavia tai kouluttajia uhkaavia tilanteita
- huolehditaan kouluttajien turvallisuudesta normaalein turvajärjestelyin, niin kuin niistä on määräyksissä ja ohjeissa sanottu.

3.2 SUKELLUSTAPAHTUMA

3.2.1 Toiminnan kuvaus

Sukellustapahtuma on normaalisti esim. seuran viikkosukellus tai vaikkapa avantosukellus. Sukellusretki taas suuntautuu joko johonkin kotimaan kohteeseen tai sitten ulkomaille, joskus kauaksikin. Osallistujat ovat pääsääntöisesti seuran jäseniä, mutta mukana on joskus myös seuran ulkopuolisia sukeltajia. Sukellustapahtumaan tai -retkelle osallistuvilla on vähintään jonkin verran sukelluskokemusta.

Sukellustapahtuma alkaa normaalisti seuran hallilta, jossa täytetään pullot ja josta otetaan mukaan sukellusvanhimman varusteet, ensiapulaukku ja hapenantolaite. Tämän jälkeen siirrytään sukelluspaikalle, jossa briiffin jälkeen sukellaan. Sukeltamisen jälkeen palataan joko takaisin hallille tai omia teitä kotiin tai muualle.

Retket alkavat joko hallilta tai kokoontumisella sovittuun paikkaan. Siirtyminen kohteeseen tapahtuu esim. tilausbussilla, lentokoneella tai omilla autoilla. Ulkomaanmatkoilla voi olla kyseessä kaikkien kolmen yhdistelmä. Sukellus alkaa myös retkillä sukellusvanhimman briiffauksella, jonka jälkeen on itse sukellus.

3.2.2 Sukellustapahtumien riskitekijät

Sukellustapahtumien riskitekijöitä ovat

- laiteriskit (erityisesti kompressori)
- tieliikenne-riskit
- vesiliikenne-riskit
- sukellusonnettomuudet
- putoamiset, kaatumiset jne.

3.2.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Kun kokoonnutaan hallille sukellustapahtumaan lähtöä varten, on paikalla oltava kompressorin käytön hallitseva henkilö tai henkilöitä, normaalisti vähintään tapahtuman vetäjä on riittävän aikaisin paikalla. Erityisesti on tiedostettava riski, kun kompressorista lasketaan paineet pois.

Liikenteen riskeihin seura ei voi omilla toimillaan juuri vaikuttaa. Jos sukelluspaikalle mennään omilla autoilla, on vetäjän huolehdittava, että jokainen autokunta osaa paikalle. Vetäjä toimii liikenteessä sääntöjen mukaisesti.

Jos siirtyminen sukelluspaikalle edellyttää venematkaa, on pidettävä huolta siitä, että toiminta on turvamääräysten mukaista. Erityisesti on huolehdittava, että kaikilla on pelastusliivit päällään.

Itse sukeltaminen tapahtuu Sukeltajaliiton turvaohjeiden mukaisesti. Tapahtumaa johtaa sukellusvanhin.

3.3 KILPAILUTOIMINTA

3.3.1 Kilpailutoiminnan riskitekijät

Kilpailutoiminnassa on aina riskitekijöitä. Kilpailussa on kuitenkin kysymys voittamisesta, jolloin henkilö laittaa ”kaiken peliin”. Eri lajeissa on omat tyyppiriskinsä, mutta tässä suunnitelmassa riskejä käsitellään yleisellä tasolla.

Yksi merkittävä riski on joutua liikenneonnettomuuteen kilpailumatkalla.

3.3.2 Riskitekijöiden minimointi

Kilpailutoiminnassa noudatetaan aina ko. lajin sääntöjä ja turvaohjeita. Liikenteessä ajetaan hyvän liikennetavan mukaisesti. Matkustettaessa pidetään mukana olevista pelaajista lista. Listassa on autossa olevien matkustajien henkilötiedot, ja lista säilytetään auton rekisteriotteen kanssa. Joukkueen kapteeni tai joukkueenjohtaja vastaa listan täyttämisestä.

3.4 JUNIORITOIMINTA

Junioritoiminta on Joensuun urheilusukeltajat ry:n yksi toimintamuoto. Junioritoiminnan päämääränä on kehittää nuorten uimataitoa, opettaa nuoria perusvälinesukellukseen ja totuttaa heitä olemaan vedessä. Junioritoiminnan jälkeen nuoren on helppo jatkokouluttaa itsensä laitesukeltajaksi.

3.4.1 Junioritoiminnan vaaratekijät

Junioritoiminnassa on huomioitava turvallisuustekijät nuorten harjoituksissa. Toiminnassa on samat vaaratekijät kuin muussakin koulutustoiminnassa. Lisäksi nuorten kans-

sa toimiessa on huomioitava heidän mahdollinen vilkkaus, joka vaatii kouluttajalta / valvojalta aktiivista tarkkailua.

3.4.2 Vaaratekijöiden minimointi

Junioritoiminnan vaarojen minimoinnissa noudatetaan samoja ohjeita kuin muussakin koulutustapahtumassa. Lisäksi junioritoiminnassa noudatetaan rauhallisuutta ja järjestelmällisyyttä, jolloin toiminnan tarkkailu onnistuu.

3.5 SEURAN KESÄMÖKKI - HÄIKÄNNIEMEN TOIMINNOT

3.5.1 Toiminnan kuvaus

Kontiolahden Häikänniemestä seura on pitkäaikaisella sopimuksella vuokrannut rantatontin. Kaikki tontilla olevat rakennukset (tuparakennus, sauna ja liiteri) ja rakennelmat (nuotiopaikka ja laituri) ovat seuran omaisuutta.

Aluetta rakennuksineen ylläpidetään ja huolletaan talkootyönä, ja alue on seuran jäsenten vapaassa käytössä ympäri vuoden.

Lisäksi alueella järjestetään seuran koulutus- ja virkistystapahtumia.

Seuran hallitus nimeää vuosittain vastuuhenkilön hoitamaan Häikänniemien asioita.

3.5.2 Häikänniemien riskitekijät

Suurimpia riskitekijöitä Häikänniemessä ovat

- tulenkäsittelystä aiheutuneet vahingot (avotuli, lyhdyt ja tulisijat)
- työvälineillä aiheutetut vammat (polttopuun teko, rakennusten korjaus)
- rakentamiseen liittyvät putoamisvahingot
- uimiseen ja veneilyyn liittyvät vahingot
- laitesukeltamiseen liittyvät vahingot (käsitellään omassa osiossaan).

3.5.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Riskejä ennaltaehkäistään

- pitämällä tulisijat ja lyhdyt hyvässä toimintakunnossa
- huolehtimalla tuhka-astioiden oikeasta käytöstä
- pitämällä alkusammutuskalusto kunnossa ja helposti saatavilla
- korjaamalla kalustossa, tulisijoissa, rakennuksissa ja rakenteissa havaitut turvallisuutta vaarantavat viat heti
- laittamalla em. kohde väliaikaiseen käyttökieltoon, mikäli vikaa ei voida heti korjata
- pitämällä työvälineet ja turvavarusteet kunnossa
- käyttämällä työvälineitä ja turvavarusteita oikein
- tarvittaessa kouluttamalla jäsenistöä tulenkäsittelyyn ja työvälineiden käyttöön
- käyttämällä riittävän tukevia telineitä ja tikkaita rakennustöissä
- käyttämällä pelastusliivejä soutu- ja polkuveneen käytön yhteydessä
- valvomalla lasten uintia ja rantaleikkejä
- pitämällä vesipelastus- ja ensiapukalusto kunnossa ja helposti saatavilla
- pitämällä jäsenistön ensiaputaidot ajan tasalla.

3.5.4 Toiminta vahingon sattuessa

Henkilövahinkoja aiheuttavan onnettomuuden sattuessa toimitaan tämän turvallisuusohjeen liitteenä olevien ohjeiden mukaisesti.

- Hätäilmoitusohje (1. liite)
- Toimintaohje sukellusonnettomuudessa (3. liite)

Tulipalon sattuessa toimitaan toimintaohje tulipalossa (2. liite) mukaisesti.

3.6 VAPEPA

3.6.1 Kuvaus Vapepa toiminnasta

VaPePa= Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (VAPEPA) on viranomaistoimintaa tukeva organisaatio, jonka tarkoituksena on tarjota viranomaisille apua tilanteissa, joissa viranomaisten omat resurssit eivät ole riittävät tai viranomaiset tarvitsevat jonkin erityisosaamisalueen tietoa ja taitoja. Joensuun Urheilusukeltajat ry:llä on pitkä historia yhteistyöstä viranomaisten auttamisessa erinäisissä sukellustehtävissä. Valitettavan usein yhteistyö tarkoittaa hukkuneiden etsintää. Vuosittain etsimme 2-10 hukkunutta. Toiminta perustuu täysin vapaaehtoisuuteen, jossa tehtävään osallistuvalla sukeltajalla edellytetään Vapepa sukeltajakurssin suorittamista, hyvää henkistä tasapainoa, laajaa sukelluskokemusta ja erinomaista stressin sietokykyä. Tehtävät suoritetaan usein erittäin vaikeissa olosuhteissa, joissa koulutuksella, kokemuksella ja varusteilla on erittäin suuri merkitys.

3.6.2 Vapepa tehtävä

Vapepa tehtävässä noudatetaan aina kaikkia sukellustapahtumaan kuuluvia sääntöjä. (Kts. 3.2 Sukellustapahtumat.)

3.6.2.1 Sukeltaja Vapepa tehtävässä

- sukeltaja suorittaa tehtävää omien tietojen ja taitojen sekä fyysisten kykyjen rajoissa
- sukelluksissa noudatetaan Sukeltajaliiton laatimia turvaohjeita
- sukeltajalla on selvät ohjeet tehtävästä
- sukeltaja on itse vastuussa turvallisuudestaan, tehtävästä voi kieltäytyä.

3.6.3 Vapepa tehtävien erityispiirteet

Vastuu tehtävästä sekä tehtävästä tiedottaminen kuuluvat tehtäväpyynnön antaneelle viranomaiselle (Poliisi- tai Pelastusviranomainen).

3.6.3.1 Vapepa tehtävään osallistujat ovat vaitiolovelvollisia tapahtumasta.

Vaitiolovelvollisuudesta määrätään poliisilain 43§:ssä mm. seuraavaa:

”Poliisin henkilöstöön kuuluvan ja sillä joka hänelle myönnettyjen poliisivaltuutuksien nojalla tai muutoin suorittaa poliisitehtävää, ei saa tehtäviensä hoitoon kuulumattomalla tavalla käyttää hyödykseen eikä luvatta muille ilmaista sellaisia henkilön yksityisyyteen kuuluvia seikkoja, jotka hän on saanut tässä tehtävässään tietoonsa ja joiden ilmitulo voi aiheuttaa henkilölle vahinkoa tai haittaa.”

3.6.3.2 Korvaukset

Vapepa tehtävään osallistuneet henkilöt toimivat vapaaehtoisesti ja vastikkeetta.

Tehtävään osallistuneelle henkilölle korvataan vain välittömät kustannukset Poliisilain 47§ 1 mom. mukaan.

Tällaisia korvauksia ovat aineelliset vahingot, jotka ovat syntyneet tehtävän suorittamisen aikana. Välittömiksi kustannuksiksi katsotaan myös oman auton käytöstä kotoa tehtäväpaikalle ja takaisin aiheutuneet kulut. Samoin korvataan etsintään käytetyn ajoneuvon kulut.

3.6.4 Tehtävän jälkipuinti

Sukellusryhmänjohtajan tulee järjestää tehtävän jälkeen mahdollisuus keskustella tehtävästä ja sen onnistumisesta tehtävään osallistuneitten sukeltajien kesken.

Tässä keskustelussa johtaja arvioi tarpeen laajempimittaisesta jälkipuintitilaisuudesta. Jokaisella sukeltajalla tulee olla mahdollisuus niin halutessaan keskustella kahden sukellusryhmänjohtajan ja/tai kyseisiin tilanteisiin koulutetun ammattilaisen kanssa.

3.7 ESITTELYSUKELLUKSET

3.7.1 Toiminnan kuvaus

Esittelysukelluksella annetaan laitesukelluskouluttajan opastuksella kokeilumahdollisuus sukeltamiseen allas- tai hyvissä avovesiolosuhteissa. Esittelysukellustilaisuuteen osallistuvilla henkilöillä ei ole aikaisempaa kokemusta laitesukelluksesta.

3.7.2 Esittelysukelluksen riskitekijät

Esittelysukelluksen riskeinä ovat matalanveden aiheuttavat vaaratekijät, painevammat hallitsemattoman pintaan nousun seurauksena sekä uuden kokemuksen tuoma jännityksen aiheuttama mahdollinen pelko- tai paniikitila, joka voi johtaa hallitsemattomiin tapahtumiin veden alla.

3.7.3 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Esittelysukelluksella on aina vastuhenkilö. Esittelysukellus aloitetaan opastuksella, jossa esitellään koko tapahtuma ja mukana olevat kouluttajat. Samalla selvitetään esittelysukellukseen osallistuville, mitä veden alla on huomioitava. Näitä asioita ovat jatkuva hengittäminen sukelluslaitteesta, korvien ja maskin paineentasaus, tasapainottaminen ja annostimen irtoaminen suusta. Opastuksessa sovitaan myös käytettävät käsimerkit (OK, ylös, alas, suunnat, tasapainotusongelma, näytä pullopaine).

Käytettävät sukellusvarusteet esitellään kokonaisuudessaan sekä selvitetään sukelluslaitteen pikainen toimintaperiaate. Sukellusvarusteiden esittelyssä myös sovitetaan kyseessä olevat varusteet esittelysukellukseen osallistuville.

Esittelysukellus aloitetaan matalassa syvyydessä totuttautumisella veden alla hengittämiseen, josta edetään hiljalleen sukellustapahtumaan. Kouluttaja seuraa koko ajan ”introlaisen” lähituntumassa ja auttaa kokeilijaa saamaan nautinnollisen uuden elämyksen.

Esittelysukelluksella noudatetaan Sukeltajaliiton antamia koulutusohjeita.

3.8 YLEISÖTAPAHTUMAT

3.8.1 Toiminnan kuvaus

Joensuun urheilusukeltajilla on kahden tyyppisiä yleisötapahtumia. Kerran viidessä vuodessa järjestettävä seuran syntymäpäivätapahtuma, johon liittyy kulkue torilta Kimmelin rantaan sekä sukellusharrastusesittelytilaisuudet eri tapahtumissa.

3.8.2 Yleisötapahtumien riskitekijät

Syntymäpäiväkulkueen riskitekijät liittyvät yleiseen liikenteeseen välillä Tori- Siltakatu- Itäsilta –Kimmelinranta sekä marraskuiseen koskessa uimiseen. Uimarit voivat kulkeutua jokea alas ja joutua mahdollisesti jään alle alavirran puolella. Sukellusharrastusesittelyihin liittyy riski välineiden näpistyksistä sekä raskaiden paineilmapullojen liikutteluihin ja mahdollisista kaatumisista syntyviin vaaratilanteisiin esim. kaasun tahattomaan purkautumiseen paineilmapulloista, jalan jäämiseen kaatuvan pullon alle sekä mahdolliseen paineilmapullon kaulan katkeamiseen.

3.8.3 Riskien ennaltaehkäisy

Kulkuessa noudatetaan yleisiä liikennesääntöjä ja poliisin antamia erillisohjeita (syntymäpäiväkulkue vaatii poliisin kokoontumisluvan). Koskiuinnissa varmistetaan, että jokainen osallistuja tiedostaa reitin ja mahdolliset riskit. Hankitaan moottorivene varmistamaan koskiuintia (aluepalolaitokselta tai yksityiseltä). Koskiuinnista tehdään esi-ilmoitus hätäkeskukseen. Sukellusharrastuksen esittelytilaisuuksissa esineet pyritään kiinnittämään taustalevyihin tai vastaavaan. Paineilmapullot viedään tilaisuuteen tyhjänä. Tilaisuuteen varataan riittävästi esittelijöitä ja kerrataan mahdolliset riskialueet. Tilaisuuden yleisessä turvallisuudessa noudatetaan järjestäjän ohjeita.

3.9 TALKOOTOIMINTA

Talkoissa noudatetaan yleistä varovaisuutta ja käytetään tarvittavia turvavälineitä. Talkoitoimintaa varten otetaan vakuutus.

3.10 KALUSTO

3.10.1 Toiminnan kuvaus

Joensuun Urheilusukeltajat ry:n hallussa on erilaisia sukellustoimintaan liittyviä laitteita ja välineitä. Laitteet ja välineet on tarkoitettu käytettäväksi sukellustoiminnan harrastamiseen, ja ne ovat jäsenistön käytössä pääsääntöisesti ilman korvausta.

3.10.2 Laitteet ja välineet

3.10.2.1 Perusvälineet

Maski, räpylät ja snorkkeli ovat tarkoitettu käytettäväksi koulutus- ja esittelysukellustoiminnassa. Perusvälineiden käyttökunnosta huolehtii kalustonhoitaja. Lisäksi käyttö-

kunto todetaan jokaisen käyttäjän toimesta ennen niiden käyttöä. Tarvittaessa rikkoon-tuneet merkitään käytön estämiseksi.

3.10.2.2 Laitepaketit

Laitepaketti sisältävät seuraavat välinekokonaisuudet:

- takkimallisen tasapainotusliivin(kantolaitteen)
- hengityslaitteen joka sisältää:
 - regulaattorin 2 kpl (joista toinen on ns. vara-annostin)
 - pullonpainemittarin letkuineen
 - syyvyysmittarin ("kiinni kombossa")
 - liivin letkun
 - kompassin (ei kaikissa hengityslaitteissa)
- paineilmapullon (10L 300bar tai 12L 200bar) teräs tai alumiini

Laitepakettien käyttökunnosta huolehtii kalustovastaava. Lisäksi käyttökunto todetaan jokaisen käyttäjän toimesta ennen niiden käyttöä. Tarvittaessa rikkoon-tuneet merkitään käytön estämiseksi. Laitepaketit huolletaan huolto-ohjelman mukaisesti pääsääntöisesti ennen sukelluskauden alkua keväällä. Huoltotoimenpiteistä saadaan huoltoliikkeestä tarkastuspöytäkirja.

3.10.2.3 Kompessorit

Joensuun Urheilusukeltajat ry omistaa kolme paineilmakompressoria. Kompessorit on tarkoitettu paineilmapullojen täyttöä varten. Yksi (uudempi ja sähkökäyttöinen) kompressoreista sijaitsee seuran hallilla, toinen (vanhempi ja sähkökäyttöinen) uimahalli Vesikon alakerrassa sille tarkoitettussa tilassa ja kolmas (bensamoottorikäyttöinen) on asennettu kevytperävaunuun, tätä ns. "matkakompuraa" säilytetään lämpimässä autotal-lissa seuran hallilla.

Kompressoreiden huollosta vastaa kalustovastaava. Kompressoreiden huollot tehdään huolto-ohjelman mukaisesti ja huoltomerkinnot kirjataan käyttöpäiväkirjaan. Ilman laadusta tehdään ohjeiden mukaiset analyysit määrävuosittain, ja niistä saadaan tarkastuspöytäkirja. Uimahallin (Vesikon tila) sekä seuran hallin tila on ”katsastettu” määräysten mukaisesti ennen käyttöön ottoa.

Kompressoreita saa käyttää vain niiden käyttöön opastetut seuran jäsenet. Seuran hallilla olevia seoskaasujen sekoituslaitteita saavat käyttää vain ”gas blender”-koulutuksen saaneet ja laitteiden käyttöön opastetut henkilöt.

3.10.2.4 Muut harrastustoimintaan liittyvät välineet

Joensuun Urheilusukeltajat ry omistaa lisäksi muita sukellustoimintaan liittyviä välineitä kuten:

- hapenantolaite
- hapen täyttövälineet (NITROX-täyttöä varten)
- ensiapuvälineitä
- työkaluja (laitteiden huoltotöihin)
- ym. välineitä kalustoluettelon mukaisesti

Myös näiden välineiden kunnosta vastaa kalustovastaava.

3.10.3 Kaluston riskitekijät

Sukellustoimintaan liittyvät laitteet ja välineet ovat mekaanisia välineitä, jotka kuluvat käytössä. Tämä kuluminen saattaa aiheuttaa toimintahäiriön esim. sukelluksen aikana veden alla. Tällainen toimintahäiriö voi saada aikaan sen, että sukeltaja menettää laitteiden hallinnan. Laittehallinnan menetettyään sukeltaja joutuu keskeyttämään sukelluksensa ja tulemaan pintaan normaalia nopeammin. Tämä liian nopea nousu saattaa aiheuttaa sukeltajan loukkaantumisen. Myös pinnalla (maalla) paineilmapullossa tai kompressorissa oleva korkeapaineinen hengityskaasu saattaa purkautuessaan hallitsemattomasti (letkurikko tai vastaava) saada aikaan vaaratilanteita välineiden käyttäjille.

3.10.4 Riskitekijöiden ennaltaehkäiseminen

Laitteiden ja välineiden huolto ja kunnossapito on turvallisen sukellusharrastuksen kannalta tärkeää. Huollot tulee tehdä säännöllisesti ohjeiden mukaan ja valtuutetulla huolto-likkeellä. Kaikista huoltotapahtumista on tehtävä asianmukaiset merkinnät. Näin varmistetaan laitteiden ja välineiden käyttökunto (toimivuus). Hallitus nimeää seuran kalustolle kalustovastaavan, joka vastaa kaluston huollosta ja käyttökuntoisuudesta. Hallitus valvoo kaluston käyttöä ja huoltoa. Lisäksi jokainen sukeltaja on velvollinen tarkastamaan käyttöönsä ottamien laitteiden ja välineiden kunno ennen sukellus- tai muuta käyttötapahtumaa. Mikäli käyttäjä huomaa laiteen tai välineen olevan epäkunnossa on, siitä välittömästi ilmoitettava kalustovastaavalle. Lisäksi vikaantunut laite tai väline on merkittävä niin, että muut käyttäjät eivät ota sitä käyttöönsä. Tähän laitteiden ja välineiden vikojen tunnistamiseen annetaan koulutusta sukelluskursseilla.

Hyvällä koulutuksella luodaan pohja selviytymiselle ongelmatilanteista. Toimintaa esim. ”laiterikon” sattuessa on säännöllisesti harjoiteltava. Lisäksi kirjallinen ohjeistus ja tarvittava koulutus laitteiden ja välineiden, kuten esim. kompressoreiden, käytöstä on liitetty sukelluskoulutukseen ja sukeltajan perusosaamiseen ennen niiden käyttöluvan antamista.

3.11 UIMAHALLI

Uimahalleissa noudetaan uimahallien toimintaohjeita ja järjestyssääntöjä. Perjantain uimahallivuorolla on uimahallivastaavana Joensuun Urheilusukeltajat ry:n määräämä henkilö.

3.12 VAPAASUKELLUS

3.12.1 Vapaasukelluksen riskitekijät

Vapaasukelluksen suurimpana riskitekijänä on hengenvahdätyksestä johtuvat seikat. Näitä ovat muun muassa Samba ja Black Out. (Liite).

3.12.2 Riskitekijöiden minimointi

Vapaasukelluksen riskitekijöitä minimoidaan tiedostamalla vapaasukelluksen riskitekijät ja noudattamalla vapaasukelluksesta annettuja ohjeita. Vapaasukellusharjoitukset suoritetaan aina valvonnan alaisena.

4 TIEDOTTAMINEN ONNETTOMUUKSISSA

Sukellusonnettomuuden tiedottamisessa noudatetaan viranomaisten tiedotusohjeita, jotka tiedottavat asiasta tarvittaville tahoille.

Sukellusvanhin ilmoittaa onnettomuudesta Joensuun Urheilusukellus ry:n hallituksen puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle. Sen lisäksi sukellusvanhin laatii entilassa tapahtumaraportin Joensuun Urheilusukeltajat ry:n hallitukselle sekä Sukeltajaliiton tekniselle valiokunnalle. Joensuun urheilusukeltajat ry:n hallitus käsittelee tapahtumaraportin luottamuksellisesti.

Joensuun Urheilusukeltajat ry:n järjestää onnettomuudesta tarvittaessa jälkipuintitilaisuuden yhdessä asiantuntijoiden kanssa.

5 LIITTEET

Hätäilmoitusohje

Toimintaohje tulipalossa

Toimintaohje sukellusonnettomuudessa

Pelastussuunnitelma

Tiedot sukeltajasta jatkohoitoa varten

Tapahtumaraportti

Vapaasukelluksen vaaratekijät

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

HÄTÄILMOITUS

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

Hätäilmoitus tehdään hätäkeskukseen puhelimella tai matkapuhelimella.

.

Toimi rauhallisesti, kokoa itsesi. Kun hätäkeskuspäivystäjä vastaa, toimi seuraavasti:

KERRO KUKA OLET

MISTÄ SOITAT

MISSÄ OSOITTEESSA ON TAPAHTUNUT

MITÄ ON TAPAHTUNUT

ONKO IHMISIÄ VAARASSA TAI LOUKKAANTUNUT

ODOTA LISÄKYSYMYKSIÄ

KUUNTELE PÄIVYSTÄJÄN ANTAMIA OHJEITA

ÄLÄ SULJE PUHELINTA ENNEN KUIN SAAT LUVAN

OPASTA AUTTAJAT PAIKALLE

TOIMINTAOHJE TULIPALON SATTUESSA

PELASTA loukkaantuneet ja vaarassa olevat turvaan vaara-alueelta;

VAROITA muita;

ILMOITA

Soita yleiseen hätänumeroon **112**

Kerro kuka olet

Mistä soitat

Mitä tapahtunut, osoite ja kerros

Mikä palaa

Onko ihmisiä vaarassa

Älä katkaise puhelua ilman lupaa

Ilmoita myös muille rakennuksessa oleville ja kohteen turvallisuusjohtajalle

SAMMUTA

Lähimmällä alkusammuttimella

Selvitä ennakolta sammuttimien sijainti

Lähin sammutin soveltuu varmimmin palavan kohteen sammuttamiseen

Suuntaa sammute palavaan kohteeseen, älä liekkeihin

Älä koskaan sammuta rasvapaloa vedellä

RAJOITA

palon leviäminen sulkemalla ovet ja ikkunat

pysäytä ilmastointi

varmistu kaikkien poistumisesta vaara-alueelta

OPASTA tai järjestä opastus palokunnalle

kerro mitä on tapahtunut

avusta heitä tarvittaessa

Huolehdi omasta turvallisuudestasi, älä esitä sankaria. Yksin et ehdi tehdä kaikkea, joten jaa tehtävät muiden kanssa.

TOIMINTAOHJE SUKELLUSVANHIMMALLE SUKELLUSONNETTOMUUDESSA

1. Pysy rauhallisena – toimit johtajana pelastustoiminnassa
2. Tee tilannearvio
3. Organisoï pelastustoimenpiteet
 - a. Kutsu pintaan kaikki veden alla olevat sukeltajat
 - b. Suorita viranomaisten hälyttäminen 112
 - c. huolehdi ensiapuvalmiudesta ja ensiavusta
 - i. [Ensiapuohjeet](#)
 - d. määritä tarvittaessa etsijät, etsittävä alue ja etsintämenetelmä
 - e. huolehdi turvasukellusvalmiudesta
4. Järjestä opastus viranomaisille
5. Selvitä viranomaisille tapahtunut ja tehdyt toimenpiteet
6. Tee tarvittavat paperityöt
 - a. sukeltajan tiedot jatkohoitoa varten
 - b. tapahtumaraportti

PELASTUSSUUNNITELMA

Sukelluksen järjestäjä _____

Päivämäärä _____

Sukelluspaikka _____

- koordinaatit _____

Sukellusvanhin _____

Ajo-ohje _____

Hapenantolaite käyttövalmiina Kyllä Ei

Muut ensiapuvälineet saatavilla Kyllä Ei

Viestiyhteydet

- merkitse yhteydenottovälineiden kohdalle myös tarvittavat puhelinnumerot tai radiokanavat!

Ensisijainen yhteydenottoaika

- yhteydenottoväline 1 _____

- yhteydenottoväline 2 _____

Onnettomuusilmoituksen sisältö

- kuka ilmoittaa

- mitä on tapahtunut (sukeltajantauti, hukkuminen yms.)

- missä on tapahtunut (ajo-ohje)

- millaista apua tarvitaan (ilmoita tarvitseeko painekammiota)

PUH: 112

Kuljetussuunnitelma

Mihin kuljetetaan? _____

Ensisijainen kuljetusväline _____

- miten hälytetään _____

Varakuljetusväline _____

- miten hälytetään _____

Kuljetetaanko uhria vastaan Kyllä Ei

- millä ja mihin? (selvitä
häätäilmoituksen yhteydessä) _____

Opastus Kyllä Ei

Mistä _____

Helikopterin laskeutumispaikka
(25 m x 25 m , suht. tasainen) _____

Täytä ”SUKELTAJASTA TARVITTAVAT TIEDOT JATKOHOITOA VARTEN” – lomake anna se ja mahdollinen sukellustietokone ja/tai sukelluspöytäkirjat uhrin mukaan

Mikäli voidaan epäillä **sukeltajantautia / keuhkorepeämää**: ⇒ Paineammio !!! Hätätapauksessa päivystää Kuopiossa pelastusopiston painekammio, Raine Luukkonen puh. 050-3611 758, Jari Markkanen 0500-578 012 tai Mika Lassila 050-5172 112

SUKELTAJASTA TARVITTAVAT TIEDOT JATKOHOITOA VARTEN

Nimi: _____

Syntymäaika: _____

Viimeisin sukellus.	Pvm	_____	
	Klo	_____	
	Kesto	_____	min
	Syvyys	_____	m
	Etapit	_____	min 9 metrissä
		_____	min 6 metrissä
		_____	min 3 metrissä

Muut viimeisen vrk:n aikana tehdyt sukellukset _____

Käytetty laite _____

Sukellustapahtuma _____

Sukelluskokemus _____

Koska menetti tajuntansa Klo _____

Oireet ennen tajunnan menetystä _____

Aikaisempi terveydentila _____

Aiemmat mahdollisesti sukeltamiseen liittyvät vaivat _____

Lääkkeet viimeisen vrk:n aikana _____

Mahdollinen saannöllinen lääkitys _____

Vakuutusyhtiö _____

TAPAHTUMARAPORTTI

TAPAHTUMAPÄIVÄ: _____ AIKA: _____

TAPAHTUMAPAIKKA

TAPAHTUMAPAIKKA

paikka _____

lähin kaupunki _____

maa _____

SUKELLUSSYVYYS: _____ m SUKELLUSAIKA: _____ min

RAPORTOINNIN KOHDE

SUKUPUOLI mies nainen IKÄ: _____

NIMI (vapaaehtoinen tieto) _____

OSOITE (vapaaehtoinen tieto) _____

PUHELIN (vapaaehtoinen tieto) _____

uima-allas
järvi / patoallas
luola / kaivos
hylky
avanto
joki
rannikko
koralliriutta
avomeri
aluksella / rannalla

HENKILÖVAHINGOT

ei vahinkoa
ohimenevä oire
pysyvä vamma
kuolemantapaus

SUKELLUSKOULUTUS

sukeltaja / kouluttajaluokka _____

kortti saatu vuonna _____

koulutusjärjestelmä _____

KOKEMUS

	yleinen	tilanteeseen liittyvä
0-5 sukellusta	☐	☐
6-20 sukellusta	☐	☐
21-80 sukellusta	☐	☐
81-150 sukellusta	☐	☐
yli 150 sukellusta	☐	☐

LÄÄKÄRINTODISTUS VOIMASSA kyllä ei

VARUSTUS

OLIKO VARUSTEILLA VAIKUTUSTA TAPAHTUNEeseen

kyllä ei

Jos oli, niin millä varusteilla: _____

valmistaja: _____

malli: _____ vuosimalli: _____

viimeinen huolto pvm: _____ missä huollettu: _____

Miten varusteet vaikuttivat tapahtuneeseen: _____

NOUSU PINTAAN

normaali vara-annostin varasäiliö

parihengitys _____ metristä

vapaanousu _____ metristä

muu, mikä? _____

SÄÄ

tuuli heikko aallokko pientä

VESI

näkyvyys alle 1m virtaus heikko lämpötila alle 5 kohtalainen kohtalaista 1-10 m kohtalainen 5-10 voimakas suurta yli 10 m voimakas yli 10

RAPORTIN LAATIJA

NIMI: _____

OSOITE: _____

Puhelin k: _____ puhelin t: _____

TÄRKEIN TEKIJÄ, JOKA AIHEUTTI TAPAHTUNEEN

VAPAASUKELLUKSEN VAARATEKIJÄT

Samba

eli motorisen kontrollin menetys jolloin sukeltajan on vaikea hallita lihaskoordinoituaan, vaikeuksia tuottaa puhetta, vaikeuksia tarkentaa katsetta ja hän vaikuttaa sekavalta. Sukeltajan kärsiessä Sambasta, hän saattaa vielä omin voimin nousta vedestä, saattaa vastata merkkeihin ja pystyy myös mahdollisesti näyttämään OK-merkkiä, noustessaan vedestä.

Black Out

Jos sukeltaja pysyy vedessä niin kauan, että seuraa Black Out (tajunnan menetys), eli hän ei enää reagoi merkkeihin, eikä hän pysty omin voimin nousemaan vedestä. Jos sukeltajaa ei tässä vaiheessa auteta, hän menehtyy. On ymmärrettävä, että BO voi sattua myös sen jälkeen kun sukeltaja on noussut vedestä. Siksi häntä on tarkkailtava väh. 30 sek. sukelluksen jälkeen. Jos sukeltaja Samba, hän on jo todella lähellä Black Out:ia ja silloin häntä on tarkkailtava erittäin tarkkaan ja avustettava tarpeen vaatiessa. Black Out:sta kärsivä sukeltaja on välittömästi nostettava vedestä ja hänen hengitystiensä on pidettävä auki. Häntä tuetaan ja maski otetaan pois kasvoilta. Hupun voi myös riisua ja päätä taivutetaan varovasti taaksepäin hengitysteiden aukipitämiseksi. Toimenpiteet suoritetaan rauhallisesti, mutta ripeästi. Aggressiivinen käyttäytyminen kuten kasvoihin läpsiminen tai huutaminen ei auta vaan ne saattavat vain vaikeuttaa ”heräämistä”. Tällaisessa tilanteessa keho reagoi kuin se vielä olisi ”vihamielisessä” ympäristössä, ja tämä siirtää ”heräämistä” tuonnetmas. Black Out:sta ”heräävä” reagoi yleensä ensimmäiseksi ääneen, siksi hänelle kannattaakin puhua rauhoittavasti. Hän saattaa myös olla aggressiivinen ja puolustuskannalla; siksi rauhallisella käyttäytymisellä onkin paras vaikutus. Joskus voi tuntua siltä, että BO:sta kärsivä sukeltaja ”pistää hanttiin”, koska hänellä saattaa olla kouristuksia. Hänestä ei kuitenkaan saa päästää otetta, vaan häntä on tuettava. Kevyt puhaltaminen sukeltajan kasvoihin voi nopeuttaa ”heräämistä”. Jos keho näyttää hengittävän, mutta hengitys ei tunnu nenästä tai suusta, kannattaa antaa parin puhalluksen tekohengitys, joka yleensä auttaa. Pahan Black Out:n saanut voi lakata hengittämästä ja jopa saada sydämen pysähdyksen. Silloin on osattava antaa tekohengitystä ja sydänhieronta. Tällainen on kuitenkin harvinaista, mutta mahdollista, kun rajoja venytetään.

Black Out on seuraus siitä, että ollaan menty liian pitkälle, se on vaarallista, ja sitä tulisi välttää!!!